

**Danse — og
teatersentrum**
Performing Arts Hub Norway

HØRINGSSVAR

Til: Kulturdepartementet
Fra: Danse- og teatersentrum

11. januar 2022

Høring - utkast til forskrift om midlertidig kompensasjonsordning for avlyste, stengte eller nedskalerte kulturarrangementer i perioden 1. november 2021 til 28. februar 2022 som følge av covid-19-utbruddet.

Formålet med kompensasjonsordningen defineres i lovteksten som: *“å kompensere arrangører og underleverandører i kultursektoren for tap knyttet til avlyste, stengte eller nedskalerte kulturarrangementer som følge av råd eller pålegg gitt av offentlige myndigheter i forbindelse med covid-19-utbruddet.”*

Forskriften gjelder for avlyste, stengte eller nedskalerte kulturarrangementer i Norge, inkludert Svalbard og Jan Mayen.

Innledning

For mange scenekunstkompanier er nettopp den internasjonale virksomheten en avgjørende del av kunstnerøkonomien. Rapporten *Kunst i tall*, viser i versjonen fra 2020 at norsk scenekunst er kunstfeltet med det største økonomiske tapet som direkte konsekvens av pandemien. Tallene viser en nedgang i samlede inntekter på hele 53 %. Ser vi bare på tall fra utenlandsinntekter er nedgangen på hele 69 %. Dette er dramatisk situasjon.

Manglende kompensasjon for frafall av eksportinntekter

Det har så langt i kompensasjonsordningene ikke vært tilrettelagt for inntektstap fra internasjonal virksomhet, det eksistert heller ikke ordninger som stimulerer til fremtidig internasjonal aktivitet for scenekunstfeltet.

Det er skuffende at kompensasjonsordningen, som den foreligger nå, ikke tar dette innover seg. Spesielt siden den nye regjeringen uttrykker at de skal inkludere de som ikke blir fanget opp av andre støtteordninger.

Rapporten *Kunst i tall* (se utdrag fra rapporten nederst i høringssvaret) viser at eksporten av norsk scenekunst var i enorm vekst og inntektene fra fremføring av scenekunst i utlandet økte med 38 % årlig i perioden 2016 til og med 2019.

I toppåret 2019 var de samlede inntektene fra utlandet til den profesjonelle norske scenekunstbransjen på over 18 millioner.

Tar vi med at scenekunstfeltet også har jobbet i flere år med økonomisk usikkerhet rundt endringer og avvikling av ulike offentlige finansieringsordninger, er resultatene svært gode.

Med en nedgang på hele 69 % av inntekter, er fremtiden usikker for mange kompanier i scenekunstheltet. Noen har allerede besluttet å avvike, fordi risikoen og den økonomiske belastningen er for stor. Norske kompanier som nå er klare for store internasjonale turneer med titalls forestillinger, må nå ikke bare avlyse – de blir heller ikke kompensert for det betydelige inntektstapet dette fører med seg.

Sett i lys av reisestøtteordningen som Danse- og teatersentrum forvalter på vegne av UD kan vi rapportere om at i 2020 ble 27 % av prosjekter som mottok tilskudd til oss avlyst, 34 % ble gjennomført, og 39% av visningene ble utsatt til 2021. Flere av disse er også ytterligere utsatt til 2022, noe vi allerede ser at gjentar seg for prosjekter med tildelinger fra 2021.

Dette betyr at det er mange forestillinger som forhåpentligvis skal vises internasjonalt i årene fremover, men det betyr også at norske scenekunstnere har tapt inntekter i to år på rad som ikke har vært kompensert for. Vi ser nå at det er synkende tall på nye invitasjoner, og færre nye samarbeid som inngås. Det er tydelig at pandemien ikke er over, og scenekunstheltet har en usikker tid møte.

Det må eksisterer ordninger for å gjenoppbygge den internasjonale eksportvirksomheten for scenekunstheltet.

Som del av nettverket Norwegian Arts Abroad, som også Music Norway er en del av, ønsker vi å lene oss på deres tanker om kompensasjon av inntekter knyttet til eksportvirksomhet.

Music Norway skriver: (Mandag 20.12. 2021 Notat vedr kompensasjonsordninger til kulturlivet 2021-2022)

*Konsserter og turneer **internasjonalt** som ikke har latt seg gjennomføre pga nedstenginger og avlysninger, har ikke gitt inntekter. (...).*

Vi støtter deres forslag som de definerer det i innspill ny forskrift for musikkbransjen, og ønsker tilsvarende ordninger for scenekunstheltet.

Danse- og teatersentrum foreslår at:

1. Det innføres en underskuddsgaranti for visninger internasjonalt. Denne ordningen må ha tilbakevirkende kraft. Slik at de scenekunstkompaniene som opplever avlysning nå - blir kompensert. **Det bør settes av en ramme på minst 5 millioner.**
2. Reisetilskuddsordningen styrkes slik at tilskudd til internasjonale prosjekter kan beholdes selv hvis eventuelle restriksjoner fører til avlysninger eller nedskaleringer.
3. Det opprettes en tilskuddsordning for gjenoppbygning av den internasjonale eksportvirksomheten for norsk scenekunsthelt, som har til hensikt å reetablere kontakter og stimulere til fremtidig økt aktivitet. **Tilskuddsordningen bør har en ramme på 5 millioner årlig, og bør være en ordning som varer i både 2022 og 2023.**

Vi ber om tilbakemelding fra Kulturdepartementet på disse forslagene.

Utdrag og tall fra rapporten Kunst i tall – 2020 Rambøll for Kulturrådet:

5.2.1 Fremføringsinntekter fra utlandet

Samlede inntekter fra fremføring av scenekunst i utlandet utgjorde ifølge våre beregninger 4,3 MNOK i 2020. Inntektene har falt med 75 prosent sammenlignet med 2019, da tilsvarende inntekter var på 16,8 MNOK. I gjennomsnitt har inntektene i denne kategorien økt med 38 prosent årlig siden 2016 og til og med 2019, jamfør figur 5.6.

↳ Tekstboks 5.4

Scenekunstneres inntekter fra opptredener i utlandet

På grunn av nedstengingen i 2020, var det flere av scenekunstnerne som ikke fikk fremført etter planen. Blant de som fikk innvilget søknad om reisestøtte for forestilling i 2020, var det under halvparten (43 prosent) som faktisk fikk gjennomført.

Det er stor variasjon i hvilke avtaler som gjøres mellom kunstner og arrangør når en kunstner skal fremføre sin scenekunst i utlandet. Inntektene som kommer tilbake til kunstneren, utbetales ofte i form av et honorar. I vårt datagrunnlag ser vi at 81 prosent av de som søkte og fikk innvilget reisestøtte for utenlandsopptredener i 2020, ble honorert på denne måten. Dette er en betydelig økning fra 76 prosent i 2019 og 55 prosent i 2018. Det er imidlertid svært stor variasjon i størrelsen på honoraret som utbetales. Noen kunstnere har også avtale om at (deler av) billettinntektene fra fremføringen skal tilfalle kunstneren, istedenfor eller i tillegg til avtale om utbetaling av honorar

Regnskapene fra kunstnerne som har fått innvilget reisestøtte gjennom Stikk-ordningen, viser at i 2018 fikk scenekunstnerne i nesten 40 prosent av tilfellene verken honorar eller (deler av) billettinntektene for sine fremvisninger i utlandet. I 2019 og 2020 har denne andelen vært 19 prosent.

Om UDs reisestøtteordning for frie scenekunstnere

Danse- og teatersentrum (DTS) har siden 2003 forvaltet Utenriksdepartementet sin reisestøtteordning Stikk. I tillegg har de vært rådgiver for departementet i scenekunsthaglige spørsmål. DTS er et nasjonalt kompetansesenter for det profesjonelle, frie scenekunsthaget i Norge. De arbeider for å fremme profesjonell scenekunst nasjonalt og internasjonalt. Frie scenekunstnere og kompanier kan søke om økonomisk støtte til utenlandsreiser gjennom UDs reisestøtteordning for offentlige opptredener i utlandet. Den overordnede målsettingen til tilskuddsordningen er å bidra til at profesjonelle scenekunstnere får internasjonale muligheter og kan gjennomføre opptredener i utlandet som de er engasjert til. For å motta støtte må det foreligge en invitasjon fra arrangøren, og forestillingene må være offentlig annonsert.

Danse- og teatersentrum

Januar 2022